

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р-ні вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар. Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

МУЗИКАЛЬНИЙ ЧОЛОВІК.

Його імя і назвисько Джозеф Гірт. Само імя нічого вам не говорить, але властиво його такі дуже музикальний чоловік. До Вінніпегу він приїхав в 1921 році, нікому не знаний і він нікого не знав. Це його дуже мало клопотало, він навіть уважав, що так краще. Звідки приїхав також невідомо, як невідома, куди він поїхав. По приїзді до Вінніпегу Гірт познайомився деяким з демократичних кіл. Потім Джозеф Гірт заснував в Вінніпегу музичну компанію, склав директорію (таку розумно, як була комісія Петлюрова на Україні), вибрав чартер, понастановив урядників, контролерів і... почав "грати". Грав він на ноту, як кажуть Росіяне, злучивши "трибютное с аполлінієм": продавав людям шеєри і ноти, а собі забирав гроші. Шероцям платив великі доходи, просто надзвичайні доходи, тільки платив так, що ті шероци грошей не брали, але зараз такі назад вкладали в музичний бізнес. На що, мовляв, щоб гроші цвіли в скрині, хай краще приносять добрі дивіденди, а потім дивіденди повертали знову на дивіденди і т. д. Гроші Гірта держав в якось великому ню-йоркському банку, що той сам банк ніби потверджував і дуже захвалював шероцим і директорам компанії музичні зібрання Гірта. Аж нараз нестало Гірта. Директорія кинулася на всі боки, бо жаль її було такого музикального чоловіка, який за три роки спільної праці навіть фотографії по собі не лишив, навіть з директорією ніколи не сфотографувався.

Нема Гірта. Директорія, серед якої є адвокати, кинулась до каси... а там ані цента. Директорія бє телеграму до того ню-йоркського банку, де, нібито, Гірт гроші перетримував, а той банк відповів, що такого чоловіка не знає, ні його грошей в банку ніколи не було і нема. З'їхалися до Вінніпегу шероци. А шероцями ними є переважно багаті фермери і середньої руки бизнесмени ріжних місцевостей Манітоби та взагалі люде, що бажали щодня заробити одним доларом цілий день. Коли всі з'їхалися і почали рахувати, то показалося, що Гірт забрав у них приблизно сімсот тисяч доларів. виявилось, що деякі фермери і бизнесмени віддали Гіртові все, що мали. Давали по 20 і 30 тисяч доларів. На, мовляв, і грай. Цим пахким до назини демократам Гірт лишив назву: "Hearst Music Publishing Company" і \$35.000 готівкою. Остання чутка була про Гірта, що він десь в жовті, чи в листопаді ц. р. провад в Лондоні, Онт., за \$50,000 шеєри. Оттакій ввесьої заграв Гірт своїм шероцям. Та ще й перед різдвом. Тепер шероци подають до суду директорію. Бідна директорія. Пі гроші також поїхали, а тут ще й судитимуть. "За мое життя, це й мене побито". Петлюрова директорія може позапудувати Гіртові. Така то доля демократичних директорій. Навіть самі демократичні закони не можуть охоронити їх від музичних люде.

ЦАРІ БЕЗ ТРОНІВ І БЕЗ ВІЗИ.

Якось ото недавно приїхала до Нью-Йорку царина. Сама бідна, приїхала, бо її чоловікові, Кириліві Владимировичові, теперішньому цареві парижських смітників, американський консул не дав візи на вїзд до Америки. Так, так, консул цареві не дав візи. А царю дав, бо царина походила з англійської королівської крові, а цар Кирило — біс його знає, яка в його жилах кров тече. Історія російських царів роду Романових дуже покручена, хоч назва походила з патріаршого покоління. Якщо царина Елісавета змішала кров Романових з кровю українського дячка (пізніше гетьмана України) Розумовського, то історія ніяк не може встановити, хто був чоловіком царині Катерині II, і якої національності була вона сама. А після того, розуміється, пішло потомство "halfbreed" Романових. І фізично родилися царі і царинята на образ і подобі якихось допотопних створін і умово далі Распутина не стянули. І жили вони, "божею милостью", кровю своїх підданих і умирали по царському звичаю: один другого, в тюрмі до смерті гною, сини батьків рушниками задували, декотрих бомби на части розривали, передостанній в горищі втопився, останній, кажуть, з димом на небо пішов. А от є ще десь в Європі два відпадки цього роду, які не можуть найти собі ні трону, ні візи.

ЗА ЧОРНЕ ЗОЛОТО.

Чорним золотом звуть вугля, яке добувають з під землі. Чорним золотом звуть його тому, що воно диває фабрики, заводи, кораблі, залізниця, що вугля розвинула індустрію, цивілізацію, що за посередництвом його, капіталісти нажили цілі гори діяного золота. Щоб це чорне золото добути, треба лізти глибоко під землю, а туди за ним можуть полізти тільки робітники, що їх зве-

мо вуглекопами. Тяжка й небезпечна їх праця під землею, в темноті, в пороху, в воді, в газах. Тільки годод, боротьба за істновання гонять робітників під землею добувати чорне золото. Годі тут підрахувати, скільки діяного золота вимножили капіталісти, властители копалень за чорне золото; годі підрахувати, хоч би приблизно, скільки заробляють фабриканти, залізничні та корабельні компанії, машини яких диває чорне золото. А найдорожшу ціну платять капіталістам за те чорне золото ті, що його добувають. Ось коротенька новинка з Вашингтону з 26. грудня доносить, що за останній місяць в копальнях вугля в Злуч. Державах убито 155 вуглекопів. А за останніх 11 місяців убито в копальнях в Злуч. Державах 2,135 вуглекопів. Таку ціну платять вуглекопи за чорне золото, на якому капіталісти наживають сотки мільйонів доларів. А коли ті робітники вийдуть на страйк за поліпшення умов праці, то капіталісти і їх прислужники вють на робітників, як гієни. Колишні ті гієни дістануть від робітників візи добувати те чорне золото власними руками. Волицець.

ДО З'їЗДУ ТОВАРИСТВА УКР. РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ.

Програми З'їзду Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім, зглядно справам, що є подані в цій програмі, повинні філії, відділи і товариства присвятити ще найменше два-три мітинги. Складаючи такі мітинги, так і треба проголосити, що на них буде обговорювана програма З'їзду Тов. У.Р.-Ф.Д. В цих мітингах, звичайно, повинні взяти участь всі члени й членкині філії, відділу або товариства. Відділи Секції Жінок-Робітниць повинні обговорити справи, що стосуються виключно жіночої організації, на своїх окремих мітингах, але всі інші справи повинні бути обговорювані на спільних мітингах всього місцевого членства нашої організації. Кожну справу належить брати з'юкрема і не починати іншої, поки з одною даною обговорюваною справою не покінчено. Обговорюючи дану справу, належить перш усього пригласити її теперішню положенню, її успішні або бракові успіхи. Потім треба розглянути причини і чинники, що допомагали успіхові, або спричинили брак успіхів. Відтак доперва належить застановитися над далішними кроками, які належить в цій справі поробити на слідуочий рік і виготовити від себе відповідні пропозиції для з'їзду, після яких, на думку товаришів і товаришів, було-б найкраще таку справу вирішити. Як точку опертя при обговорюванню даної справи належить завжди брати в першу чергу місцевий досвід. Потім треба брати на увагу досвід і в інших місцевостях, округах і провінціях. Тільки опертя на досвід дають змогу правильно всяку справу оцінити і прийти до правильного заключення. Взяти, наприклад, справу Робітничих Діточих Шкіл. В кожній місцевості товариші і товаришніки повинні цю справу розглядати, починаючи з досвіду своєї власної місцевої Робітничої Діточої Школи. Про свою місцеву Р.Д.Ш. кожний її член знає найкраще, в якому вона становищице знаходиться. Скажимо, що вона не сповняє свого завдання так, як цього бажав місцевий організація, учась в ній діти тільки читати й писати по українськи та дещо грати на мандолині, а та й те що наука ця не зовсім задовольняюча, а про виховання на майбутніх свідомих членів робітничої громади немає й мови. Треба пригласити причинам, що на це складаються. Скажимо, що ці причини є ось такі: немає відповідно підготованого вчителя, немає відповідних підручників-книжок до науки, немає бібліотеки з відповідних книжок для дітей і т. д. Тоді це треба розглянути, чи таке саме не діється і в других місцевостях, про що можна найкраще довідатися з нашого часпису. Коли положення Робітничих Діточих Шкіл і його причини є не місцевого, але загального характеру, тоді вже й легше можна придумати способи, якими спільними силами цілого Товариства У.Р.-Ф.Д. можна-б такому положенню зарпатити. Над цими способами треба застановитися і дати від себе певні пляни з'їздові, як мож-

кожній комісії. На кожній картці треба зазначити назву й місцевість філії, відділу або товариства, що ці резолюції послає. Коли-б цілий з'їзд мусив вислухувати всі пропозиції і резолюції у всіх справах і застановитися над ними, то на це потрібно було-б дуже багато часу. А так з'їзд після вислухання звітів Центр. Екс. Комітету, Ц.К. Секції Жінок-Робітниць, З'їзду У.Р.-Ф.Д. в Вінніпегу і делегатів, вибирає окремі комісії і ці комісії в один і той сам час, на своїх засіданнях в окремих кімнатах, розглядають всі справи: контрольна комісія контролює рахункові книжки, статутова розглядає всі пропозиції що до зміни або доповнення статута, організаційно-просвітна розглядає всі пропо-

ВАСИЛЬ СТЕФАНІК.

Василь Стефанік. (3 нагоди 25-літнього письменницького ювілею.)

В грудні 1924 року минає 25 літ, як історія української літератури записала імя нового, високо талановитого письменника Василя Стефаніка так по сьогоднішній день. За 25 літ Стефанік написав тільки три невеличкі книжечки, але вони такі цінні та глибокі своїм змістом, що рівних їм не було в українській літературі. Стефанік написав свої три книжечки в дуже несприятливих умовах. Він народився в бідній родині в селі Рудаві, що в Галичині. Його батько був селянин, який працював на панському маєтку. Стефанік був дуже талановитий, але в молодості він був дуже бідним. Він працював в різних місцевостях, але ніколи не забував про свою бідну родину. Він писав свої книжечки в дуже несприятливих умовах. Він писав про життя бідних селян, про їхні страждання, про їхню боротьбу за краще життя. Його книжечки були дуже популярні серед народу. Він був дуже популярним письменником. Він писав про життя бідних селян, про їхні страждання, про їхню боротьбу за краще життя. Його книжечки були дуже популярні серед народу. Він був дуже популярним письменником. Він писав про життя бідних селян, про їхні страждання, про їхню боротьбу за краще життя. Його книжечки були дуже популярні серед народу. Він був дуже популярним письменником.

не пам'ятаю! Ви би хотіли, аби я в своїй ліній зробив і діти аби учив. А ви від чого? І з розпущеною нещасний батько признає свою недолу. Тяжкий жаль рощерепаде його голову, та ніщої ради не знає він. Серце тріскає йому за його дітьми, бо він же батько, але що-ж робити, коли не в силі він вигодувати ті діти, бо сам короткає вік по панських та поміських ланах. Він каже: — Я на діти дивлюсь, а як я гадаю, аби воно було чепне! аби уміло до ладу зробити. Я лиш гадаю, аби воно вже добре по землі ходило, аби його уплати на службу, оцего я чекаю. Я не чекаю, аби воно убралося в силу, аби путері набрало, аби воно коло мене нажилося. Коби лиш богає або пан утворив пацку, а я його туди кидаю, аби лишень збувся! А потім воно бігає коло худоби, ноги одна рана, роса іст, стерня коле, а воно скаче тай плаче. Ти би ему завернув худобу, пощудував би его в ноти, боє го спалола тай суміше ті не, але миваш, ще і ховаєш від него, аби не чув!

Кому з нас не рідні ці слова? Хто з нас не чув їх навіть від рідних батьків в старому краю? Правдиво і глибоко малює нам Стефанік раба-невольника, бідного мужика, що притиснений бідною долею до пана у дворі наймитися за форнала і по дорож, аж з гори знає, як знєважливо буде приговорити з ним, коли він пощудує пана в руку. Перше слово пана буде: — Ти відай злодій? — Я паше, це чужого стебла не пощудував. — Чого брешеш, зайдука, а тож подумаєш, аби мужик не крає? Хіба ти не мужик? — Я щакмо простий мужик, але я чужого не люблю кинати. — Тос нешне плак? — Я з горькою собі не захожу, бо нема вітки. — Гавакає, як пес, та ти би змер без горьки! — Без горьки не змер-би, а без хліба тай можна! — А на щож ти стільки дітей натербив? — Та то бог, пани, дає діт, — Та пої тебе такою нацим? — Я з попом собі не захожду, бо то гроші коштує, а я до церкни не кожу, бо не маю в чім. — Та ти радикал тай не даш попови з себе шкуру здирати? — Я би хотів свою попови дати, то не дам, бо не маю, а він аби хотів злетри, то не злірає, бо не має шкуру здирати. Ми такі не сходимос...

Годі переповідати всі твори Стефаніка, бо на це не достало розмір нашої статті. Радимо нашим читачам пильно стежити за журналом "Робітничою", де дуже часто друкуються його твори. А від себе тільки додамо, що твори Стефаніка наскрізь класові. Це життя кляси селянської бідності і не диво, що всі твори Стефаніка видали цього року на Радянській Україні окремою книгою а самого автора високо цінять, як письменника. В оповіданню "Палій" Стефанік так говорить устами наймита: — "Ти читальнику, ти гадаєш, що я не був у читальні? Таке і там бідний нарід стоїть коло порога. За столом сидить вксязд, старші брати, богачики, і дек читає той казета, а він покхується головою як волі, ніби шови с того розуміє. А то оди з другим такій дурний, хоть му око вікнолі! То така читальня ваша, що богає за столом, а наймит коло порога. Так у церкві, так у канцелярії, так усюди. То ми маємо з вами бути!"

Свідоме українське робітничтво й фармерство повинно гордиться письменником Стефаніком, бо ніхто так вірно і так глибоко не відтворив в літературі життя працюючих, як він. В двайцятялїтній ювілей письменницької праці ми перекладаємо через широкий океан в замучену Галичину гримік оклик: — Хай живе письменник Василь Стефанік, що віддав свій письменницький талант працюючима масам!

В двайцятялїтній літ його літературної творчости ми вміємо належно оцінити Стефаніка, як письменника. Вправді, ця оцінка приходить дещо пізно, але-ж всі ми, це ті Івани, які забили життям, замучени в панських і поміських ланах, що тільки щезаючи прозирали і почали жити нішим життям. Сьогодні творчицї Стефаніка не чужа для нас, а рідна з найрідніших і власне тому ми, одинокі за океаном, щиро святкуємо хоч цєю сердечною згадкою його ювілей. М. І.